

Energiearmoede en energiecoöperaties in Nederland

Onderzoeksrapport

Februari 2024

Urban Economics Groep, Wageningen University & Research
wur.nl

Over dit onderzoek

Aanleiding

Naar schattingen van TNO leven in 2022 meer dan 600.000 huishoudens in een situatie van energiearmoede (Mulder et al., 2023). Lokale energie-initiatieven zoals energiecoöperaties, buurtinitiatieven of energiecafés pakken een steeds grotere rol op in ons energiesysteem. Veel van deze initiatieven streven ernaar om de baten van de energietransitie in de lokale omgeving te laten landen. Over de rol van energiecoöperaties en soortgelijke initiatieven in het verlichten van energiearmoede is echter nog weinig bekend. In 2023 deed de Urban Economics Groep van de Universiteit Wageningen daarom onderzoek naar de vraag:

Wat is de rol van energiecoöperaties in Nederland in het verlichten van energiearmoede?

Om deze vraag te beantwoorden werd in april t/m juni 2023 een enquête onder een groot aantal lokale energie-initiatieven uitgezet. Deze werd door 196 initiatieven ingevuld. Dit rapport bevat de resultaten van deze enquête en de onderliggende methodologische verantwoording. Wilt u meer weten? Neem dan graag contact op met Jordan Young via jordan1.young@wur.nl.

Doel van dit onderzoek

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de volgende drie thema's:

1. De **maatregelen** die lokale energie-initiatieven inzetten om energiearmoede te verlichten.
2. De **barrières** waar zij tegenaan lopen.
3. De **potentiële impact** van een coöperatieve aanpak tegen energiearmoede.

Daarnaast vonden wij het belangrijk om in kaart te brengen waarom energie-initiatieven (nog) niet bezig zijn met het verlichten van energiearmoede en welke **ondersteuning** zij nodig hebben.

De bevindingen zijn relevant voor mensen in de coöperatieve sector, beleidsmakers en andere maatschappelijke en/of professionele partijen die op het snijvlak tussen energiearmoede en energiecoöperaties werken.

Kernbevindingen op een rij

- **52%** van de respondenten gaven aan dat hun initiatief **actief** bezig is om energiearmoede te verlichten.
- De meest gebruikelijke **steunmaatregelen** voor kwetsbare huishoudens zijn **adviezen** over energiebesparing en -verbruik, kleine **energie-efficiëntie maatregelen** en het **doorverwijzen** naar andere organisaties die kunnen helpen.
- De grootste **barrières** voor lokale energie-initiatieven om energiearmoede te verlichten hebben te maken met het **bereiken van huishoudens** en een **gebrek aan capaciteiten**.
- Over het algemeen anticiperen respondenten erop dat zij in de toekomst een **positievere impact** op het verlichten van energiearmoede kunnen hebben.
- Respondenten geven aan dat zij behoefte hebben aan **ondersteuning** op het gebied van financiële middelen, consistent beleid en sterkere samenwerkingen met maatschappelijke en (semi-)publieke organisaties.

Verantwoording

Over de enquête

De enquête bevatte in totaal 16 vragen. De WUR ontwikkelde de vragenlijst onder medewerking van HIER opgewekt, Bureau7Tien, DuneWorks B.V. en drie experts die via interviews geraadpleegd werden, twee van lokale energie-initiatieven en een van een grotere stedelijke gemeente. De volledige vragenlijst is te vinden in [Bijlage 1](#). Wij maken in het kader van dit onderzoek onderscheid tussen *actieve* en *niet-actieve* energie-initiatieven.

Actieve energie-initiatieven zien wij als initiatieven die door middel van verschillende maatregelen proberen energiearmoede te verlichten, én die concrete plannen hebben om in de nabije toekomst dergelijke maatregelen te nemen.

Niet actieve energie-initiatieven zijn, in het kader van dit onderzoek, initiatieven die (nog) geen concrete plannen hebben om maatregelen toe te passen.

Denk bij maatregelen aan activiteiten die zich richten op het verbeteren van de financiële situatie van een huishouden, het delen van kennis en advies, het verbeteren van de energie-efficiëntie in en om het huis of activiteiten die zich op meer leefbaarheid in de buurt richten.

De online-vragenlijst werd tussen april en mei 2023 uitgezet onder energiecoöperaties in Nederland via drie verschillende kanalen: Een oproep in de nieuwsletter van HIER opgewekt, rechtstreekse uitnodigingen per e-mail aan 364 initiatieven en een oproep via LinkedIn. Het invullen van de enquête duurde gemiddeld 10-20 minuten voor actieve initiatieven en 1-2 minuten voor niet actieve initiatieven. Dit omdat niet actieve initiatieven 3 vragen beantwoordden ten opzichte van 15 vragen voor actieve initiatieven.

Steekproef

Er waren in totaal 324 reacties op de online enquête. Na het corrigeren voor ongeldige antwoorden bleven 196 geldige antwoorden over. Dit is gelijk aan 32.6% van het totale aantal lokale energie-initiatieven in Nederland in 2022 (HIER opgewekt, 2023). Antwoorden werden onder andere als ongeldig verklaard, omdat er meerdere antwoorden vanuit hetzelfde initiatief waren, zij niet van een lokaal energie-initiatief afkomstig waren (maar bijvoorbeeld van een gemeente, commercieel energiebedrijf of adviesbureau) of onvolledig waren. In het geval dat er meerdere antwoorden van dezelfde organisaties waren, werden de antwoorden op de volgende wijze gecombineerd: Alle maatregelen en barrières die vanuit verschillende responsen voor dezelfde organisatie genoemd werden, tellen mee. Hierachter zit de aanname dat verschillende leden van hetzelfde initiatief kennis van maatregelen hebben die andere leden eventueel niet hebben.

Type initiatief

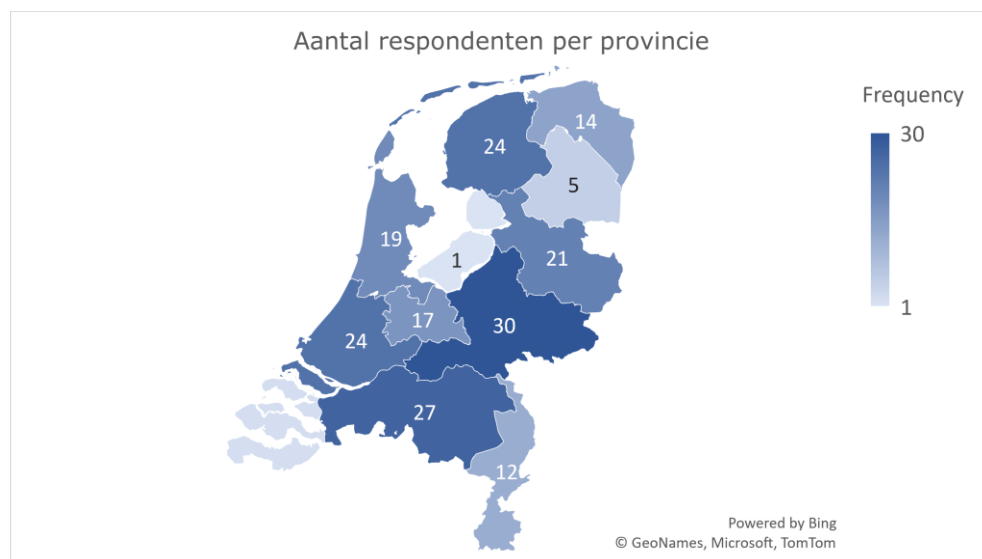
178 (90.8%) van de respondenten vulden de vragenlijst namens een energiecoöperatie in. De resterende 18 (9.2%) respondenten kwamen van een andere soort energie-initiatief zoals een burgerinitiatief, energiecafé of energiegemeenschap zonder wettelijke status. In dit rapport gebruiken de termen lokaal energie-initiatief en energiecoöperatie uitwisselbaar.

Tabel 1: Verbondenheid aan soort lokaal energie-initiatief (n=196)

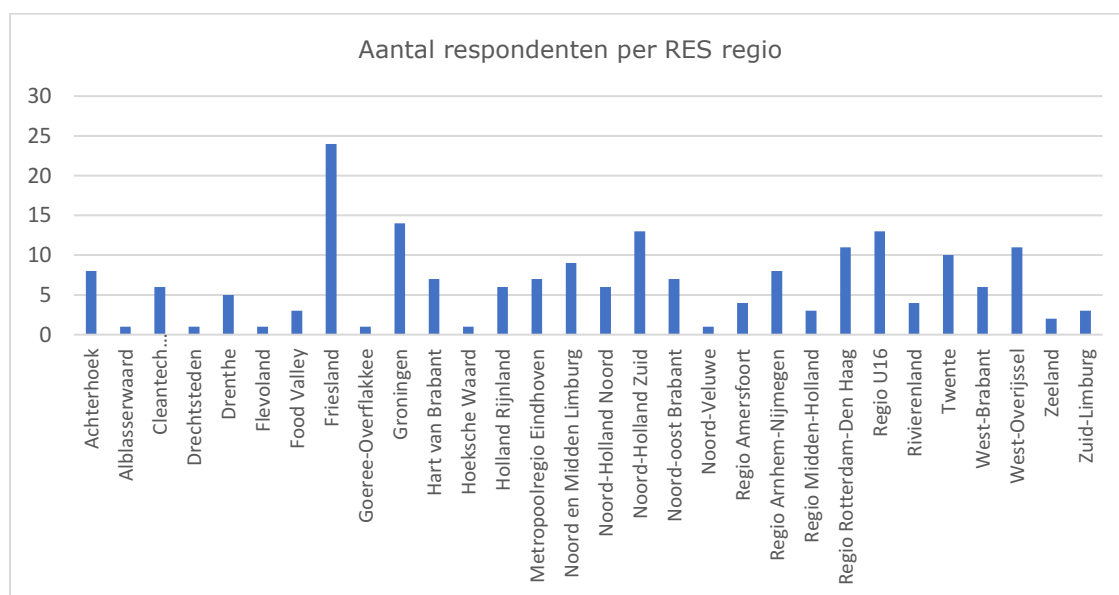
Respondent antwoord namens een...	Totaal	%
Energiecoöperatie	178	90,8%
Ander soort lokaal energie-initiatief (b.v. burgerinitiatief, energiecafé, energiegemeenschap zonder wettelijke status etc.)	18	9,2%

Geografische representativiteit

In de steekproef zijn alle 12 provincies en alle 30 regio's vertegenwoordigd (zie Figuur 1 & 2). In de steekproef zijn bovendien 146 gemeenten vertegenwoordigd.

Figuur 1: Aantal respondenten per provincie (n=196).

Figuur 2: Aantal respondenten per RES regio (n=196).

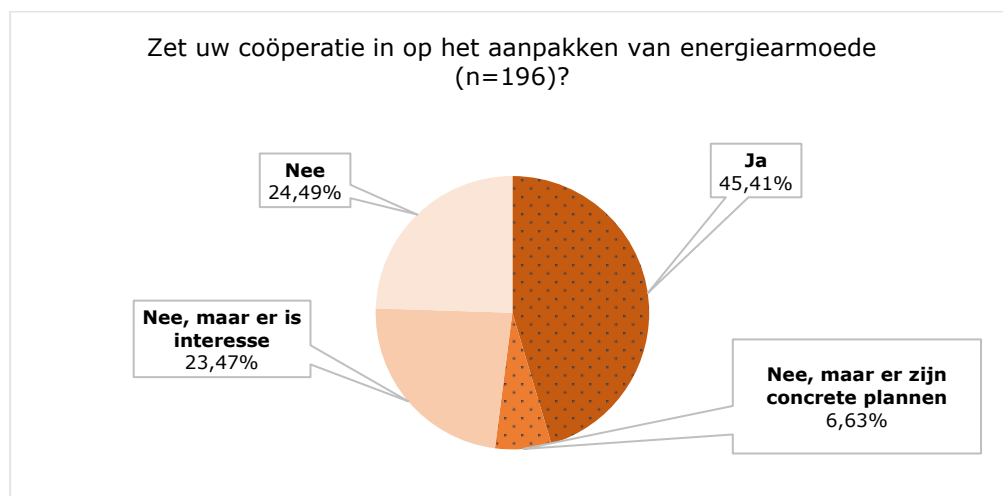
Meer informatie over de verantwoording van dit onderzoek?

Lees het wetenschappelijke artikel over dit onderzoek: [Tackling energy poverty: What is the role of energy communities?](#) (Young & Halleck-Vega, 2024)

Resultaten

Inzet op energiearmoede

102 (52%) van de respondenten horen bij *actieve* energie-initiatieven. Zij zetten al in op energiearmoede of hebben concrete plannen hiervoor. 94 (48%) horen bij de *niet-actieve* initiatieven.

Figuur 3: Zet uw coöperatie in op het aanpakken van energiearmoede? (n=196)

De meeste initiatieven noemen het verlichten van energiearmoede niet als een expliciet doel (74,5%) van hun initiatief, maar soms wel een soortgelijk begrip zoals solidariteit of energierechtvaardigheid (zie Tabel 2).

Tabel 2: Is het verlichten van energiearmoede een ook expliciete doelstelling van uw coöperatie? (n=102)

Energiegemeenschap...	Totaal	%
Heeft expliciet doel om energiearmoede te verlichten.	25	24,5%
Noemt verlichten van energiearmoede niet als doel maar wel iets soortgelijks zoals solidariteit, energierechtvaardigheid etc.	40	39,2%
Heeft nog energiearmoede nog iets dergelijks als expliciete doelstelling.	36	35,3%

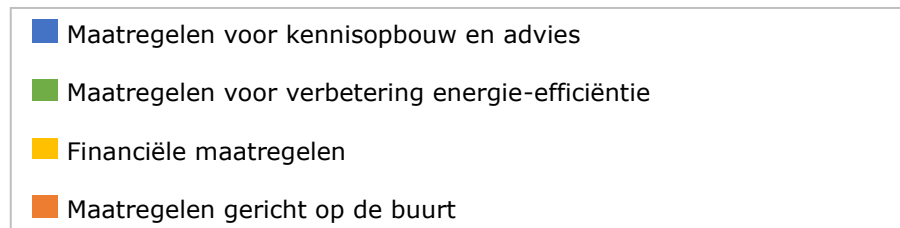
De resultaten uit Tabel 3 laten zien dat het aanpakken van energiearmoede onder lokale energie-initiatieven een relatief jong verschijnsel is. Bijna de helft van de actieve initiatieven zijn er minder dan twee jaar mee bezig.

Tabel 3: Sinds hoeveel jaren is uw coöperatie al bezig met het vraagstuk energiearmoede? (n=102)

Energiegemeenschap is actief sinds...	Totaal	%
Kort (0-1 jaar)	48	47,1%
Medium (2-4 jaar)	36	35,3%
Lang (4+ jaar)	18	17,6%

Maatregelen ter verlichting van energiearmoede

Uit de resultaten komt voort dat er minstens 14 verschillende maatregelen zijn om energiearmoede te verlichten. Wij delen deze maatregelen in vier categorieën:

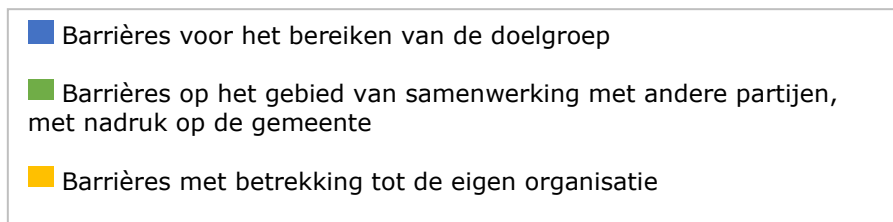
Figuur 4 toont het percentage van respondenten die van de desbetreffende maatregel gebruik maken. Veruit de meest gebruikelijke maatregel is het adviseren van huishoudens over energiebesparing en -verbruik (80,4%). Op plek twee en drie staan respectievelijk kleine aanpassingen aan de energie-efficiëntie van de woning zoals het aanbrengen van tochtstrippen en radiatorfolie (64,7%), en het doorverwijzen naar andere organisaties zoals de voedselbank of de schuldhulpverlening (63,7%). Terwijl dit niet expliciet is onderzocht, kan worden aangenomen dat deze diensten vaak via energiecoaches worden aangeboden.

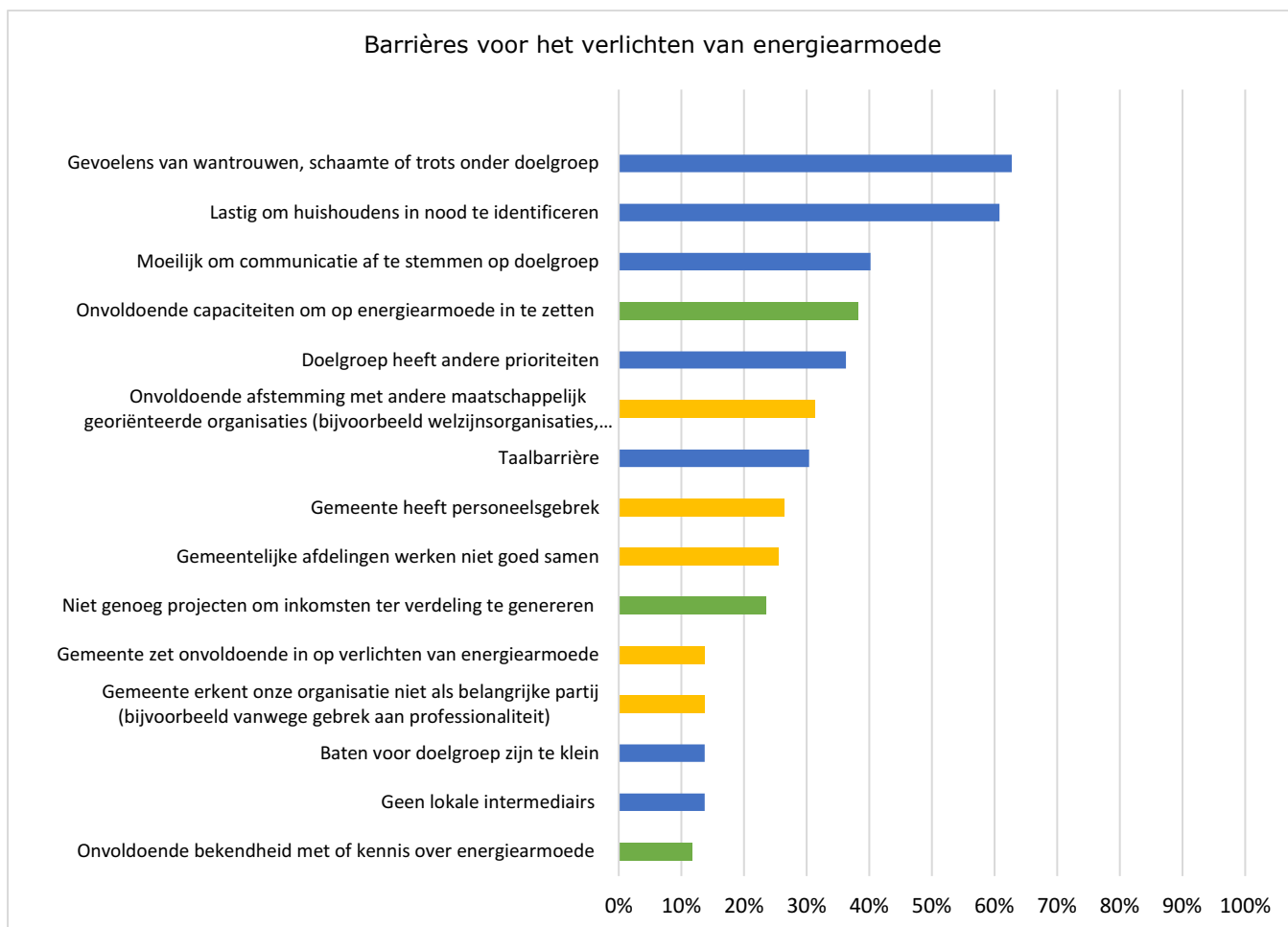
Figuur 4: Er zijn verschillende manieren om energiearmoede te verlichten. Wat biedt uw coöperatie dat huishoudens in een kwetsbare situatie ten goede komt? (n=102). *Het is niet bekend waar leningen voor bedoeld zijn. Het is gangbaar dat leningen voor het verbeteren van de energie-efficiëntie van het huis verstrekt worden. Helaas levert dit onderzoek hier onvoldoende genuanceerde inzichten over op.

Barrières aanpakken van energiearmoede

De barrières voor het aanpakken van energiearmoede zijn ingedeeld in drie categorieën:

De vaakst geobserveerde barrières komen voor bij het bereiken van de doelgroep. Volgens respondenten zijn gevoelens van wantrouwen, schaamte of trots onder de doelgroep de meest voorkomende drempel (62,7%). Daarnaast is het lastig om huishoudens te identificeren (60,8%) en de communicatie op de doelgroep af te stemmen (40,2%). Een gebrek van capaciteiten is verder een grote bottleneck (38,2%), zie Figuur 5. Relatief weinig respondenten vinden een gebrek aan lokale intermediairs een barrière. Dit is in die zin interessant dat lokale intermediairs juist bij het identificeren en bereiken van kwetsbare huishoudens kunnen helpen, bijvoorbeeld door vertrouwen in de gekozen aanpak te creëren of te tolken.

Figuur 5: Het aanpakken van energiearmoede is een relatief nieuw verschijnsel. Er kan daarom sprake zijn van barrières. Welke barrières ervaart uw coöperatie met betrekking tot... ? (n=102).

Benodigde ondersteuning

Om energiearmoede in de toekomst beter aan te kunnen pakken hebben energie-initiatieven behoefte aan ondersteuning. De meest voorkomende vormen van ondersteuning die volgens respondenten nodig zijn hebben te maken met meer capaciteit (financiën, vrijwilligers, geprofessionaliseerde krachten) en samenwerkingen (gemeente, andere maatschappelijke organisaties en woningbouwcorporaties) (zie Figuur 6). Om de aanpakken van energie-initiatieven door middel van beleid te ondersteunen is met name structurele financiële ondersteuning en continuïteit nodig.

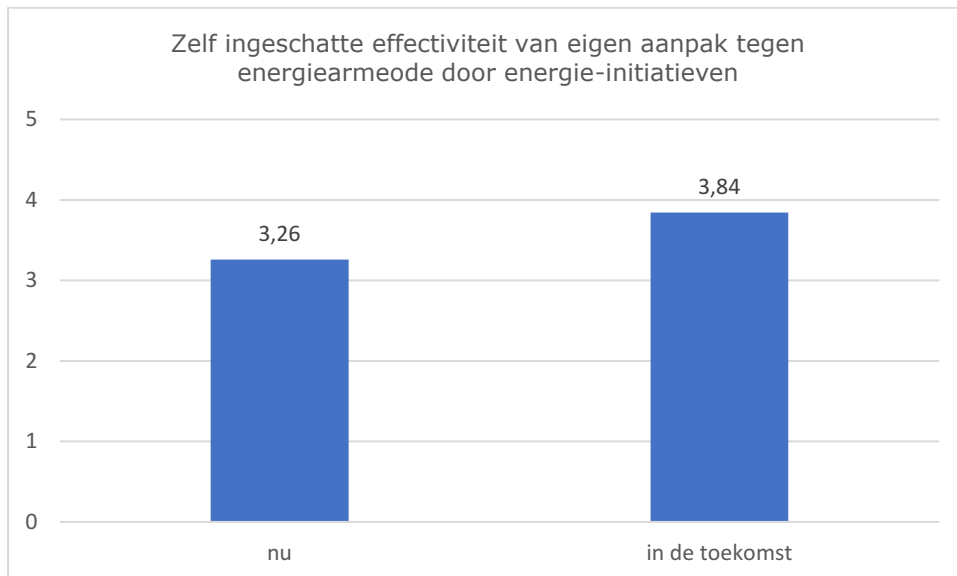
Figuur 6: Wat zou uw coöperatie in staat stellen om energiearmoede in de toekomst beter aan te kunnen pakken? (n=102).

De resultaten uit Figuur 6 bevestigen gedeeltelijk de bevindingen bovenaan. Er is veel winst te behalen door het oplossen van capaciteitsknelpunten en het inzetten op nauwere samenwerkingen met andere actoren die bezig zijn op het gebied van energiearmoede. Het bereiken van huishoudens lijkt te grootste barrière te zijn (zie Figuur 3). Sommige ondersteuningsmaatregelen lijken hierop in te spelen, bijvoorbeeld door middel van een sterkere samenwerking met andere maatschappelijke organisaties. Uit de wetenschappelijke literatuur blijkt dat deze organisaties kunnen helpen bij het bemiddelen tussen energie-initiatief en bewoner (Warbroek et al., 2018; Willand et al., 2023).

Geschatte effectiviteit van eigen aanpak

Respondenten beoordeelden in hoeverre zij vinden dat de aanpak van hun initiatief energiearmoede op een effectieve manier mitigeert – nu en in de toekomst. Hiervoor werd een Likertschaal van 1 (helemaal niet effectief) tot 5 (zeer effectief) gebruikt. Gemiddeld werden de aanpakken met 3,26 van 5 beoordeeld (zie Figuur 7). De gemiddelde score voor de toekomst is met 3,84 iets hoger. Hieruit laat zich concluderen dat energie-initiatieven over het algemeen erop anticiperen dat zij in toekomst een belangrijkere rol in het tegengaan van energiearmoede zullen vervullen.

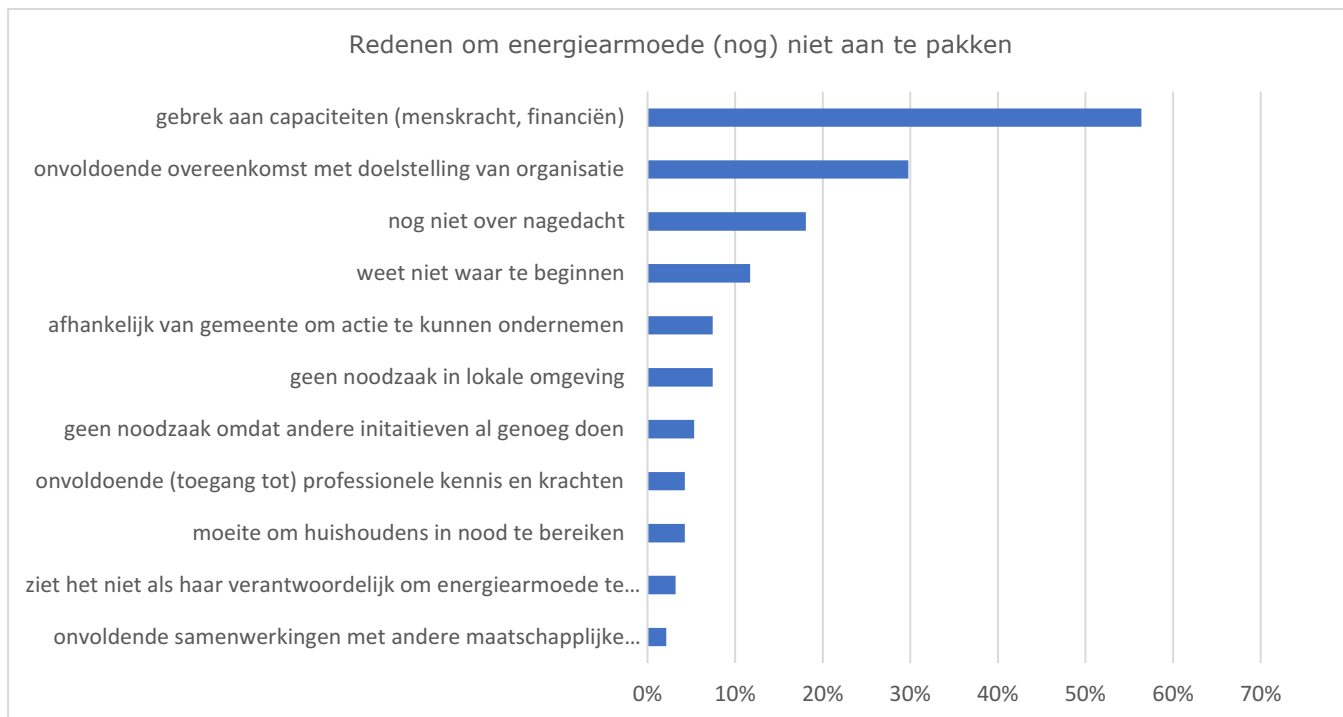

Figuur 7: In hoeverre bent u het eens met de volgende twee stellingen (op een schaal van 1 [Sterk mee oneens] tot 5 [Helemaal mee eens]): Onze coöperatie levert op dit moment een waardevolle bijdrage aan het verlichten van energiearmoede. In de toekomst zal onze coöperatie een waardevolle bijdrage leveren aan het verlichten van energiearmoede. (n=92).

Een inschatting van de effectiviteit van de eigen aanpak kan niet worden beschouwd als betrouwbare indicator voor de daadwerkelijke effectiviteit. Wat men onder effectiviteit begrijpt is wederom afhankelijk van het doel dat men ten opzichte van energiearmoede wil bereiken. De maatregelen (zie Figuur 4) laten zien dat succes in de eigen aanpak zich op verschillende manieren laat definiëren. Voor sommigen zal het gaan over het aantal huishoudens dat een bepaalde gedragsverandering vertoont (bijvoorbeeld wisselen naar een goedkopere energieleverancier), voor anderen om de hoeveelheid revenuen uit hernieuwbare energieopwekking kwetsbare huishoudens ten goede komt (bijvoorbeeld via een buurtfonds). Op dit moment bestaan er nog geen uniforme indicatoren die de effectiviteit van coöperatieve aanpakken tegen energiearmoede kunnen meten.

Redenen om energiearmoede níet te adresseren

Respondenten die aangaven dat hun initiatief (nog) niet bezig is met het aanpakken van energiearmoede (n=94) werden gevraagd wat hiervoor de reden is. Uit deze antwoorden is gebleken dat het capaciteitsknelpunt ook bij niet actieve energie-initiatieven een grote rol speelt (56,4%) (zie Figuur 8). De op een na belangrijkste reden om energiearmoede niet aan te pakken was onvoldoende overeenstemming met de doelstelling van de organisatie (29,8%). 17 van de respondenten (18,1%) hebben er simpelweg nog niet over nagedacht. Alleen 5 respondenten gaven aan dat er in hun lokale omgeving geen noodzaak voor dergelijke maatregelen is (5,3%). Interessant is verder dat er 2 respondenten zijn die aangaven dat energiecoöperaties niet de verantwoordelijkheid hebben om energiearmoede te verlichten.

Figuur 8: Wat zorgt ervoor dat uw coöperatie op dit moment niet bezig is met het onderwerp energiearmoede? (n=94).

Conclusie

Het aantal energiecoöperaties in Nederland is de laatste aantal jaren flink gegroeid (HIER, 2023). Ook energiearmoede krijgt steeds meer aandacht vanuit de politiek, lokale energie-initiatieven en de wetenschap. De bevindingen uit dit onderzoek laten zien dat een groot aantal lokale energie-initiatieven actief is op dit vraagstuk. Terwijl er een klein aantal initiatieven zijn die hier al jarenlang op inzetten, is een grote groep pas recentelijk begonnen om maatregelen te implementeren of te overwegen. Bovendien beoogt de Europese wet- en regelgeving een grotere rol voor lokale energie-initiatieven in de toekomst. Deze bevindingen samen met het optimisme dat lokale energie-initiatieven hebben wat betreft hun toekomstige impact op het verlichten van energiearmoede duidt aan dat de coöperatieve energiebeweging in Nederland een belangrijke stakeholder in dit vraagstuk zijn.

Er zijn meerdere handelingsperspectieven om die potentie voor het verlichten van energiearmoede te ontsluiten. Ten eerste blijkt dat structurele financiële ondersteuning en consistent beleid op nationaal, provinciaal, regionaal en lokaal niveau van groot belang is. Ten tweede zijn sterkere samenwerkingen tussen lokale energie-initiatieven en andere maatschappelijke en (semi-)publieke actoren een beloftevolle weg. Met name de samenwerking met organisaties die een intermediairfunctie tussen kwetsbare bewoners en energie-initiatieven kunnen vervullen zou in de toekomst belangrijker kunnen worden, aangezien het bereiken van huishoudens veruit de grootste barrière is.

Dit onderzoek is een momentopname. Herhalingen van een dergelijk onderzoek in de toekomst worden aanbevolen om te kunnen duiden of coöperatieve aanpakken tegen energiearmoede daadwerkelijk het gewenste effect hebben. In toekomst zou er verder naar gestreefd moeten worden meer objectieve indicatoren voor de effectiviteit van coöperatieve aanpakken tegen energiearmoede te ontwikkelen. Belangrijk is hierbij dat deze indicatoren niet alleen over de financiële aspecten en de kwaliteit van woningen gaan. Dit onderzoek laat zien dat lokale energie-initiatieven niet alleen financieel, maar óók op persoonlijk en sociaal niveau verlichting kunnen verschaffen.

Wilt u meer weten over dit onderzoek?

Neem dan contact met ons op via jordan1.young@wur.nl of lees ter verdieping het bijbehorende wetenschappelijke artikel [Tackling energy poverty: What is the role of energy communities?](#) (Young & Halleck-Vega, 2024).

Bronnenlijst

HIER opgewekt. (2023). *Burgercollectieven*. Geraadpleegd op 14/10/23 via:
<https://www.hieropgewekt.nl/lokale-energie-monitor-2022/burgercollectieven>

Mulder, P., Batenburg, A., & Dalla Longa, F. (2023). *Energiearmoede in Nederland 2022. Een actuele inschatting op nationaal en lokaal niveau*. TNO, Den Haag.

Warbroek, B., Hoppe, T., Coenen, F., & Bressers, H. (2018). The role of intermediaries in supporting local low-carbon energy initiatives. *Sustainability*, 10(7), 2450.

Willand, N., Torabi, N., & Horne, R. (2023). Recognition justice in Australia: Hidden energy vulnerability through the experiences of intermediaries. *Energy Research & Social Science*, 98, 103013.

Young, J. and Halleck Vega, S. (2024). Tackling energy poverty: What is the role of energy communities?. Verkrijgbaar op SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4593238> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4593238>

Bijlagen

Bijlage 1

Enquête

De rol van energiecoöperaties in het aanpakken van energiearmoede

(pagina 1: intropagina)

Waarom deze enquête?

Volgens een [recent rapport van TNO](#) leven in Nederland leven ongeveer 500.000 huishoudens in een situatie van energiearmoede. Wij zijn erg benieuwd wat de meer dan 700 energiecoöperaties aan energiearmoede zouden kunnen doen. Daarnaast willen we begrijpen hoe zij hierin ondersteund kunnen worden.

U bent voor deze enquête uitgenodigd omdat u lid van een energiecoöperatie bent. Het invullen van deze vragenlijst kan bijdragen aan een effectievere aanpak van energiearmoede - ook als uw coöperatie (nog) niet met dit vraagstuk bezig is.

Het invullen van deze enquête duurt 10-15 minuten.

Over deze enquête

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een afstudeeronderzoek bij de [Urban Economics groep](#) aan de Wageningen Universiteit. Alle antwoorden worden vertrouwelijk en anoniem behandeld. We volgen hiervoor het [Data management protocol](#) van Wageningen Universiteit en de [Nederlandse gedragscode voor wetenschappelijke integriteit](#).

Lijkt u dit een onderwerp waaraan u bij wilt dragen? Klik dan vooral door!

(pagina 2)

First things first: Wat bedoelen we met energiearmoede?

Wij begrijpen energiearmoede als het niet in staat zijn om energie op een manier te gebruiken die aan alle basisbehoeftes voldoet.

Het gaat dus om meer dan alleen geld. Kennis over de goedkoopste energieleverancier of een nieuwe gasboiler kunnen net zo goed bijdragen aan het tegengaan van energiearmoede. Deze definitie is gebaseerd op [dit wetenschappelijke artikel](#).

Op naar de eerste reeks vragen! Dit gaat over het verband tussen uw coöperatie en energiearmoede.

(pagina 3: Uw coöperatie en energiearmoede)

1.1 Aan welke energiecoöperatie bent u verbonden?

1.2 Zet uw coöperatie in op het aanpakken van energiearmoede?

- ☐ Nee
- ☐ Nee, maar er bestaat interesse
- ☐ Nee, maar er zijn al concrete plannen
- ☐ Ja

1.3 Is het verlichten van energiearmoede een ook *expliciete* doelstelling van uw coöperatie?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Nee, maar wel het nastreven van iets soortgelijks (zoals energierechtvaardigheid, armoedebestrijding of solidariteit)
- ☐ Weet ik niet

1.4 Sinds hoeveel jaren is uw coöperatie al bezig met het vraagstuk energiearmoede?

- ☐ 0-1
- ☐ 2-4
- ☐ 4+
- ☐ Weet ik niet

1.5 Wat zorgt ervoor dat uw coöperatie op dit moment niet bezig is met het onderwerp energiearmoede?

Meerdere zijn keuzes mogelijk.

- ☐ We hebben er nog niet over nagedacht
- ☐ Het past niet binnen de doelstelling van onze organisatie
- ☐ We weten niet bij wie wij terecht moeten of waar te beginnen
- ☐ We hebben onvoldoende capaciteiten (personeel, financiële middelen)
- ☐ Wij zien er geen noodzaak toe in onze omgeving

1.6 Wat heeft uw coöperatie nodig om met het aanpakken van energiearmoede aan de slag te gaan?

(pagina 4: Uw aanpak tegen energiearmoede)

Er zijn verschillende manieren om energiearmoede te verlichten. Wat biedt uw coöperatie dat huishoudens in een kwetsbare situatie ten goede komt op het gebied van...

Er zijn steeds meerdere keuzes mogelijk.

2.1 ...financiële tegemoetkomingen?

- ☐ Gratis of goedkope aandelen in energieopwekking
- ☐ Korting op energierekening
- ☐ Fonds voor periodieke uitbetalingen
- ☐ Ledenbijdrage afschaffen of verlagen
- ☐ Verdelen van vouchers voor diensten en/of producten
- ☐ Leningen aanbieden
- ☐ Anders: _____

2.2 ...het verbeteren van de energie-efficiëntie thuis?

- ☐ Voorziening van energie-efficiënte apparatuur of installaties
- ☐ Kleine aanpassingen om energie-efficiëntie te verhogen (bijvoorbeeld aanbrengen van tochtstrippen, afdichten van kieren, etc.)
- ☐ Anders: _____

2.3 ...advies en kennisopbouw bij huishoudens?

- ☐ Advies over energieverbruik en -besparing
- ☐ Uitleg geven over energierekening
- ☐ Ondersteuning bij aanvragen van subsidies
- ☐ Doorverwijzen naar andere partijen (bijvoorbeeld schuldhulpverlening, energieloket)
- ☐ Anders: _____

2.3 ...versterking van ondersteuning uit de buurt?

- ☐ Versterking sociale cohesie en vertrouwen
- ☐ Fonds voor lokale voorzieningen (zoals lokale sportclubs, cultuur of onderwijs)
- ☐ Anders: _____

(pagina 5: Barrières in het aanpakken van energiearmoede)

Het aanpakken van energiearmoede is een relatief nieuw verschijnsel. Er kan daarom sprake zijn van barrières. Welke barrières ervaart uw coöperatie met betrekking tot...

Er zijn steeds meerdere keuzes mogelijk.

3.1 ...het bereiken van de doelgroep?

- ☐ Lastig om huishoudens in nood te identificeren
- ☐ Doelgroep heeft andere prioriteiten
- ☐ Gevoelens van wantrouwen, schaamte of trots onder doelgroep
- ☐ Taalbarrière
- ☐ Moeilijk om communicatie af te stemmen op doelgroep
- ☐ Geen lokale intermediairs
- ☐ Baten voor doelgroep zijn te klein
- ☐ Anders: _____

3.2 ...samenwerkingen met andere partijen?

- ☐ Gemeente erkent onze organisatie niet als belangrijke partij (bijvoorbeeld vanwege gebrek aan professionaliteit)
- ☐ Gemeente zet onvoldoende in op verlichten van energiearmoede
- ☐ Gemeente heeft personeelsgebrek
- ☐ Gemeentelijke afdelingen werken niet goed samen
- ☐ Onvoldoende afstemming met andere maatschappelijk georiënteerde organisaties (bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties of woningcorporaties)
- ☐ Anders: _____

3.3 ...knelpunten in uw eigen organisatie?

- ☐ Onvoldoende capaciteiten om op energiearmoede in te zetten
- ☐ Onvoldoende bekendheid met of kennis over energiearmoede
- ☐ Niet genoeg projecten om inkomsten ter verdeling te genereren
- ☐ Anders: _____

In hoeverre bent u het eens met de volgende twee stellingen (op een schaal van 1 [Sterk mee oneens] tot 5 [Helemaal mee eens])

3.4 Onze coöperatie levert op dit moment een waardevolle bijdrage aan het verlichten van energiearmoede.

3.5 In de toekomst zal onze coöperatie een waardevolle bijdrage leveren aan het verlichten van energiearmoede.

3.6 Wat zou uw coöperatie in staat stellen om energiearmoede in de toekomst beter aan te kunnen pakken?

(pagina 6: eindpagina)

Dit was de laatste vraag. Hartelijk bedankt voor uw bijdrage!

Bent u geïnteresseerd aan de uitkomsten van dit onderzoek? Door het opgeven van uw e-mail adres wordt u over de bevindingen op de hoogte gehouden. Uw e-mailadres zal alleen voor dat doeleinde gebruikt worden.

Geeft u toestemming om via de e-mail voor een interviews benaderd te worden?

- ☐ Ja, graag.
- ☐ Nee, bedankt.

Is er iets dat u ons graag mee wilt geven?

Als u verder nog vragen of opmerkingen hebt kunt u ook een mail sturen naar jordan1.young@wur.nl.

Colofon

Auteur

Jordan Young, Wageningen University & Research

Concept

Jordan Young, Wageningen University & Research
Sol Maria Halleck Vega, dr., Wageningen University & Research

Editing

Isabel van der Wens, Wageningen University & Research

Datum

2 februari 2024

Copyright licentie

Gepubliceerd onder een [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) licentie.

DOI: <https://doi.org/10.18174/651939>

Foto titelpagina

© Microsoft Stock image 2024

Met dank aan alle lokale energie-initiatieven die de tijd namen om aan dit onderzoek mee te doen.

Wageningen University &
Research Postbus 47
6700 AB Wageningen
T 0317 48 07 00
wur.nl

De missie van Wageningen University & Research is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen University & Research bundelen Wageningen University en gespecialiseerde onderzoeksinstituten van Stichting Wageningen Research hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 6.800 medewerkers (6.000 fte) en 12.900 studenten behoort Wageningen University & Research wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.